

Лавро В.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса (Україна)
ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0002-6752-6608>;

Сніговська О.,
в.о. зав. каф. СКРС ФМВПС, к. пед. наук,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса (Україна)
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3516-9706>

ДОСЛІДЖЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ТА СУСПІЛЬНИХ НАСТРОЇВ У ГРЕЦІЇ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ПРЕСИ ТА МІСЦЕВИХ ЗМІ НА ТЛІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Повномасштабне вторгнення Росії на територію України в лютому 2022 року поставило Грецію у незручне положення. З одного боку, Гре-

ція як член Європейського Союзу та НАТО засудила війну та виявила солідарність із Україною, допомагаючи Україні в гуманітарній складовій та навіть посилаючи військову допомогу, зокрема, два літаки зі зброєю 27 лютого 2022 року [1]. З іншого, не всі греки поділяють однаковий погляд на конфлікт. Маючи історичні та релігійні зв'язки з Російською Федерацією, бо офіційною релігією в Греції є православне християнство, багато греків відмовляються підтримувати Україну та виступають за нейтралітет, або ж навіть підтримують Росію у війні проти нашої держави через те, що не довіряють Заходу і вважають Росію захисником та бачать у РФ протизагу Туреччині, яка вважається суперником Греції у даному регіоні.

Щоб проаналізувати суспільні настрої греків щодо російсько-української війни, у своєму дослідженні ми звернемося до питання, як саме різні грецькі ЗМІ висвітлюють цю проблему. У Греції наразі існують три основні типи наративів ЗМІ: прозахідний, проросійський та нейтральний. Так, прозахідні наративи домінують у найбільш популярних серед населення Греції медіа, таких як Kathimerini, Skai TV, Proto Thema та Newsbomb тощо; проросійські – в опозиційних, таких як Defencenet, Hellas Journal, Efimerida ton Synekton тощо; а нейтральні наративи можемо знайти в незалежних ЗМІ, таких як Documento та To Vima тощо. Далі проаналізуємо подані ЗМІ докладніше.

Kathimerini – грецька газета, що висвітлює російсько-українську війну з прозахідної точки зору. Медіа підтримує суверенітет України та критикує агресію Росії за порушення міжнародного права. “Greece should train Ukrainian fighter pilots on F-16 jets” (Греція повинна тренувати українських пілотів на F-16 літаках) – заголовок однієї з новин поданого медіа [2]. *Kathimerini* неодноразово наголошувала на більш активній ролі ЄС та НАТО у вирішенні цього конфлікту.

Skai TV є одним із провідних телеканалів Греції, до того ж він вважається одним із найбільш популярних медіа в Греції. Він освітлює події в Україні з самого початку війни у лютому 2022 року. *Skai TV* є прозахідним медіа та упередженим щодо Білорусі та Росії. Засуджуючи вторгнення, канал вважає російсько-українську війну загрозою для європейської безпеки. Позиція цього ЗМІ відповідає прихильністю до основної грецької громадської думки, яка загалом симпатизує Україні. Проте, це медіа неодноразово піддавалось критиці через однобоке висвітлення подій, що ігнорує різноманітність поглядів на конфлікт.

Рис. 1. Логотип одного із найпопулярніших періодичних видань у Греції – Kathimerini

Грецькі соціалісти критикували Skaï TV за нібито просування правої політики, ліберальної та проєвропейської політики у своїх новинах та політичних коментарях, а також за те, що воно, по суті, є рупором великого бізнесу в Греції [3].

Аналізуючи новини онлайн-журналу *Proto Thema*, можливо дійти до висновку, що це видання є також прозахідним та націленим проти Росії. Так, *Proto Thema* цитував деяких етнічних греків, які були переміщені та вбиті внаслідок російського вторгнення, і критикував реакцію грецького уряду. Політично дане медіа схильне віддавати перевагу правим. Наприклад, висвітлюючи грецьку політику, *Proto Thema* використовує помірно емоційно навантажені заголовки та уникає критики, висвітлюючи правоцентристські думки [4].

Newsbomb – грецька газета, яка висвітлює новини та поточні події в Греції та у світі. Вона відома своїми сенсаційними заголовками та своєю проурядовою позицією. Отже, однією з тем, про які повідомляє *Newsbomb*, є російсько-українська війна. Газета схильна підтримувати позицію Заходу щодо конфлікту, засуджуючи агресію Росії та анексію Криму, а також вихваляючи намагання НАТО та ЄС підтримати суверенітет України. Таким чином, *Newsbomb* є прозахідною газетою, що підтримує українську справу та критикує дії Росії та Туреччини в даному регіоні. Прикладом є новина, опублікована ними 16/01/2019 р. «Кровожерливий Ердоган точить кігті: він «облизує» Трампа, щоб почати різанину в Сирії» [5].

З рештою, всі чотири згадані вище засоби масової інформації підтримують суверенітет та територіальну цілісність України та критику-

ють військову агресію Російської Федерації. Також, подані медіа підкреслюють необхідність дипломатичних рішень. «В Україні гине більше невинних людей. Найглибші співчуття родинам загиблих наших співвітчизників. Російське вторгнення має припинитись негайно. Нам потрібно повернутися на шлях дипломатії», – вказано в тексті однієї із новин на сайті eKathimerini [6].

Одним із альтернативних є *Defencenet* – грецьке ЗМІ, що висвітлює питання оборони та безпеки, зосереджуючи свою увагу на Східному Середземномор’ї та Близькому Сході. Дане медіа займає проросійську позицію та часто публікує статті, в яких критикується український уряд та підтримується російське військове вторгнення на територію України. «Боєць «Вагнер» тролить НАТО і «дякує» їй за зброю і припаси, які вони відправляють до Бахмута. Він навіть просить їх надіслати трохи ... майнезу», – зазначено в тексті однієї з новин *Defencenet* [7].

Hellas Journal – грецький онлайн-портал новин, що охоплює різні теми, такі як політика, економіка, культура, спорт і міжнародні відносини. Він претендує на те, щоб бути незалежним та об’єктивним джерелом інформації, натомість його позиція щодо російсько-української війни часто є упередженою та навіть проросійською.

Рис. 2. Одна із недавніх новин в журналі *Defencenet* (переведено українською)

Efimerida ton Synakton – грецька кооперативна щоденна газета, заснована журналістами, які працювали на Eleftherotupia, що збанкрутіла в 2011 році. Ця газета підтримується працею кількох журналістів, митців, науковців, політиків та звичайних громадян. Вона має ліву орієнтацію [8] та критично ставиться до неоліберальної політики уряду Греції та Європейського Союзу. Щодо російсько-української війни Efimerida ton Synakton доповідала читачам про порушення прав людини, гуманітарну кризу та геополітичні наслідки конфлікту. Також, вона звинувачувала НАТО та США в ескалації напруженості та розпалюванні гонки озброєнь у регіоні. Газета виступає за мирне та дипломатичне рішення. «Газета Efimerida ton Synakton критикує владу за те, що та має намір надати громадянам лише обмежену підтримку – кинувши їм кістку у вигляді одноразових соціальних виплат та доплат на опалення житла» [9], – вказано в порталі, який аналізує поданий журнал.

Отже, вищенаведені ЗМІ звинувачують Захід у провокаціях та вихваляють лідерство Росії. Вони пропонують Греції підтримувати добрі відносини з обома сторонами та применшують серйозність наслідків конфлікту на суспільство Греції.

Documento – це щотижнева грецька газета та веб-сайт новин, який охоплює різні теми. Вона позиціонує себе як газета, що прагне забезпечити журналістські розслідування, думки та поточні події. Однією з тем, яким Documento присвячувала свої статті, була і є російсько-українська війна. Так, Documento опубліковувала кілька статей про конфлікт, його причини та можливі шляхи вирішення. «Минулого місяця Зеленський заявив, що Україна повинна дочекатися доставки більшої кількості західних танків, перш ніж починати контрнаступ. Він вже давно проводить дипломатичну кампанію, вимагаючи більшої військової допомоги від Заходу і зброї, що є ключем до успіху планів Києва» [10], – вказано в одній із новин Documento.

Відтак, цю газету можна назвати нейтральною, адже вона неупереджено висвітлює події про РФ та Україну.

To Vima – грецька щотижнева газета, яка вперше побачила світ у 1922 році на чолі з Дімітрісом Ламбракісом, батьком Крістоса Ламбракіса. То Vima – це газета високого рівня в Греції, що висвітлює різні теми політики, суспільства тощо. Щодо своєї позиції щодо війни між Україною та Росією, вона займає помірковану позицію. Рідко трапляються статті, безпосередньо дотичні до конфлікту, але коли вони все ж

такі трапляються, газета намагається висловлювати думку обох сторін, не займаючи чіткої позиції. Наприклад, у нещодавній новині про вибух великої дамби в Херсоні (6 червня 2023 року) *То Віма* представила обидві сторони конфлікту: «Дамбу підірвали російські окупаційні війська» (Україна), тоді як Росія наголошувала на «українських обстрілах». Українські військові звинуватили російські збройні сили у «підриві» дамби в Новій Каховці (Херсон, південь), а проросійська влада регіону назвала це «серйозним терористичним актом з боку України» [11]. Можна зробити висновок, що *То Віма* прагне зберігати нейтральне та об'єктивне ставлення до війни між Україною та Росією, не приймаючи жодної сторони задля того, щоб зберегти довіру до себе, як засобу отримання інформації.

Отже, подані вище ЗМІ подають об'єктивну інформацію про повномасштабну війну на території України, не стаючи на жодну сторону. Вони також пропонують різноманітні точки зору.

ЗМІ в Греції показали складну картину того, як війна в Україні впливає на грецькі інтереси. З одного боку, більшість ЗМІ відобразили сильне почуття європеїзму та солідарності з Україною. З іншого боку, в Греції все ще залишаються газети та інші засоби масової інформації, що стали на бік Росії через історичні, економічні та релігійні зв'язки з нею. Також, деякі ЗМІ прийняли нейтральну позицію щодо війни, бажаючи залишитись об'єктивними. Отже, аналізуючи подану вище інформацію, можна заявити, що суспільна думка Греції щодо російсько-української війни розмаїта. Вона відображає широкий спектр поглядів, від розуміння гуманітарної кризи та підтримки українського народу до розгляду геополітичних аспектів та пошуку дипломатичних шляхів вирішення цього конфлікту.

Список використаних джерел

1. Greece to send defence supplies to Ukraine. *Reuters*. URL : <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/greece-send-defence-supplies-ukraine-2022-02-27/>
2. Ζελένσκι: Το Κίεβο είναι έτοιμο για την αντεπίθεση – Documento. *Documento*. URL : <https://www.documentonews.gr/article/zelenski-to-kievo-einai-etoimo-gia-tin-antepithesi/>
3. ΤΟ ΒΗΜΑ. Ανατίναξη μεγάλου φράγματος στη Χερσόνα – Εκκένωση περιοχών – Ανησυχία για Ζαπορίζια. 3. *ΤΟ ΒΗΜΑ*. URL : <https://>

- www.tovima.gr/2023/06/06/world/allilokatigories-rosias-oukranias-gia-tin-katastrofi-megalou-fragmatos/
4. Newsroom. Greece should train Ukrainian fighter pilots on F-16 jets. *News from Greece and the World. Ekathimerini.com*. URL : <https://www.ekathimerini.com/news/1212280/greece-should-train-ukrainian-fighter-pilots-on-f-16-jets/>
  5. Skai TV. Wikipedia, the free encyclopedia. URL : https://en.wikipedia.org/wiki/Skai_TV
  6. Proto Thema. Media Bias/Fact Check. URL : <https://mediabiasfactcheck.com/proto-thema/>
  7. Newsbomb. Ακονίζει τα «νύχια» του ο αιμοχαρής Ερντογάν: «Γλύφει» τον Τραμπ για να ξεκινήσει τη σφαγή στη Συρία. URL : <https://www.newsbomb.gr/kosmos/story/951101/akonizei-ta-nyxia-toy-o-aimoxaris-erntogan-glyfei-ton-tramp-gia-na-xekinisei-ti-sfagi-sti-syria>
  8. Newsroom. 10 ethnic Greeks killed in Ukraine air strikes on Saturday night | eKathimerini.com. News from Greece and the World | eKathimerini.com. URL : <https://www.ekathimerini.com/news/1178521/a-further-10-ethnic-greeks-killed-in-ukraine-air-strikes-on-saturday-night/>
  9. Μαχητής της Wagner τρολάρει το NATO: «Σας ευχαριστούμε για τα όπλα και τις προμήθειες που στέλνετε στο Μπάκχμουτ». *Defencenet.gr*. URL : https://www.defencenet.gr/amyna/enoples-syggkroyseis/maxitis-tis-wagner-trolarei-to-nato-sas-eyxaristoume-gia-ta-opla-kai-tis-promitheies-pou-stelnete-sto-mpakxmout/?utm_source=projectagora&utm_medium=contentdiscovery
  10. Efimerida ton Synakton. *Eurotopics.net*. URL : <https://www.eurotopics.net/ru/148515/efimerida-ton-syntakton>
  11. Инфляция: повышение процентных ставок как спасение? *Eurotopics.net*. URL : <https://www.eurotopics.net/ru/288811/%D0%B8%D0%BD%D1%84%D0%B%D1%8F%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%B-F%D0%BE%D0%B2%D1%8B%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%B-F%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BD%D1%8B%D1%85-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%BA-%D0%BA%D0%B0%D0%BA-%D1%81%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5?zitat=288791#zitat288791>